

ת"פ 30110/08/15 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד ע. יס - אור בע"מ, ע.ש.ר. שמירה וניקיון בע"מ, נזאר אבו עוואד

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 30110-08-15 בית המכס ומע"מ ירושלים נ' ע.
יס - אור בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ
בעניין: בית המכס ומע"מ ירושלים

המאשימה

נגד

1. ע. יס - אור בע"מ
2. ע.ש.ר. שמירה וניקיון בע"מ
3. נזאר אבו עוואד ע"י עו"ד עלי קוואסמה

הנאשמים

גזר דין

רקע

הנאשמים הורשעו, לאחר שמיעת הוכחות, בעבירות של ניכוי תשומות מס ערך מוסף באמצעות חשבוניות פיקטיביות. וכך נקבע בהכרעת הדין:

נאשמות מס' 1 ו- 2 (להלן: **יס-אור ועשר שמירה**) הן חברות פרטיות אשר נאשם מס' 3 (להלן: **הנאשם**) ניהל אותן בזמנים הרלוונטיים לאישום, אך דאג כי שני אנשים אחרים ישי קרייטנברגר ומנגיסטו סטטאו (להלן: **ישי ומנגיסטו**) ירשמו כמנהליהן, למרות שבפועל לא ניהלו כלל את החברות, אלא על הנייר.

לאורך שנת 2008, ניכה הנאשם מס תשומות של חברת יס-אור בסכום כולל של מעל 1.6 מיליון ש"ח, באמצעות חשבוניות פיקטיביות של שלוש חברות אשר לא ביצעו כל עסקה כשרה עם הנאשמים, וזאת על מנת להתחמק מתשלום מס.

לאורך שנת 2010 ניכה הנאשם מס תשומות של חברת עשר שמירה בסכום כולל של כמעט מיליון ש"ח, באמצעות חשבוניות פיקטיביות של שלוש חברות אשר לא ביצעו כל עסקה כשרה עם הנאשמים, וזאת על מנת להתחמק מתשלום מס.

בשל כך הורשעו הנאשמים בעבירות רבות של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין, על מנת להתחמק מתשלום מס.

טענות הצדדים

ב"כ המאשימה בקשה להשית על הנאשם עונש של שלוש שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 250,000 ש"ח ועל

החברות בקשה לגזור קנסות סמליים. בדבריה הפנתה לתחכום שבמעשיו של הנאשם ולנזק שגרם לקופת המדינה.

לשיטת ב"כ המאשימה, הנאשם הולך את ישי ואת מנגיסטו שולל, בכך שיצר בפניהם מצג כוזב מדוע רשם אותם כמנהלי החברות יס-אור ועשר שמירה, ובכך סיבך אותם בחובות בשל פעילות החברות. עוד טענה ב"כ המאשימה, כי לא הוגשו נגד ישי ומנגיסטו כתבי אישום, משום שלא היו די ראיות להעמידם לדין, בשל קיומו של ספק בשאלת מודעותם למעשיו של הנאשם והכוונה להתחמק מתשלום מס.

ביחס למעורבים אחרים בתיק מסרה ב"כ המאשימה, כי התיקים נגדם נסגרו בשל חוסר ראיות.

ב"כ הנאשם שב וטען, כי הנאשם לא עבר את העבירות בהן הורשע. כמו כן טען, כי היו מעורבים אחרים, בעיקר ישי ומנגיסטו, אשר אחראים לעבירות בהן הורשע הנאשם. לאור אלה ביקש להקל בענשו של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

הנאשמים ניכו שלא כדין תשומות בסכום כולל שמעל ל- 2.5 מיליון ש"ח. הם פעלו בצורה שיטתית ומאורגנת, תוך שימוש בחשבונות כוזבות של ששה עוסקים שונים, לאורך תקופה מצטברת של כשנתיים. מכל בחינה אפשרית, מעשיהם מהווים שליחת יד לקופת הציבור.

כמו כן, המעשים בוצעו בתחכום מסוים, כאשר הנאשם רשם כמנהלי החברות יס-אור ועשר שמירה את ישי ומנגיסטו, אשר קיבלו ממנו שכר חודשי מסוים בעבור מתן שמם, על מנת להסוות את הקשר של הנאשם לחברות - ולעבירות אותן ביצע באמצעותן.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשמים, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופת הציבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם חברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריו המס ככל עבריו אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריו המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתית אותו משלם עבריו רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי

והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעה. הפסיקה שמה דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברייני יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבות האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו] :

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...]. לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבות האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות הוא מאסר, לתקופה שבין 20 חודשים ועד ארבע שנים וכן קנס כספי.

טענת אכיפה בררנית

כפי שפרטתי בהכרעת הדין, מן הראיות שהוצגו במהלך שמיעת התיק, עלה לכאורה כי ישי ומנגיסטו עברו עבירות דומות לעבירות בהן הורשע הנאשם - ולטעמי היה מקום לשקול להעמידם לדין. עמדתה של ב"כ המאשימה, כי השניים נוצלו על ידי הנאשם מבלי שהבינו עד תום את מעשיו, וכי לא עולה מהראיות כוונה שלהם להתחמק ממס, אינה נראית לי משכנעת. לכל הפחות, על השניים לסתור את החזקה שבסעיף 119 לחוק מס ערך מוסף, בדבר אחריותם לנעשה בחברות.

ועם זאת, ברור כי חומרת מעשיהם של ישי ושל מנגיסטו נופלת במידה ניכרת מחומרת מעשיו של הנאשם, שהרי הם שימשו אנשי קש, בעוד הנאשם ניהל את החברות בפועל ונהנה מפירות העבירות.

עוד יש לומר, כי היו בתיק עוד מעורבים, אשר מעשיהם מקימים חשדות אשר לא התבררו עד תום, ולא הוגשו נגדם כתבי אישום בשל ראיות מספיקות.

משכך, אביא בחשבון בקביעת העונש בתוך המתחם את העובדה שמכל המעורבים, ובעיקר ישי ומנגיסטו, הנאשם הוא היחיד אשר הועמד לדין.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשם יליד 1961. אין לחובתו הרשעות קודמות.

מעדותו לפני במהלך שמיעת התיק עלה, כי עבר לישראל מהשטחים בתקופה הסמוכה לתחילת ביצוע העבירות, בנסיבות שלא הובררו, וכי בעברו שימש מנהל בית ספר.

מטעוני הצדדים עלה, כי המחדלים בתיק לא הוסרו וחוב המס של הנאשם עדיין עומד.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את העובדה שאין לחובתו הרשעות קודמות.

עוד הבאתי בחשבון, כי למרות שהיה מקום לשקול להעמיד לדין גם את ישי ומנגיסטו, המאשימה בחרה להעמיד לדין את הנאשם לבדו, עניין אשר יש בו פגיעה בתחושת הצדק.

לחובת הנאשם זקפתי את העובדה שלא קיבל אחריות למעשיו אלא כפר והתיק נשמע. אבהיר, כי לא אחמיר עם הנאשם בשל כפירתו, שהרי זו זכותו. עם זאת, הנאשם לא יהנה מההקלה לה זוכה מי שקיבל אחריות למעשיו וחסך זמן שיפוטי.

נתון משמעותי הפועל לחובת הנאשם הוא העובדה שלא הסיר את המחדלים וחוב המס שלו עודו קיים. לאור סכום המס הגבוה אותו ניכה הנאשם שלא כדין, מעל 2.5 מיליון ש"ח, מדובר בנתון מחמיר רב משקל.

גם אם אצא מהנחה שחוב המס לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם, הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה

לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברת מטרות להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כיצד קביעת משפט השלום בקביעת ויכוחי-הסרת המחדל מצידו שלהם מבקשים לשקול ולרלוונטילחומרה, ואין לקבל את ההטיעון כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין יכולתו של המבקש להסיר את המחדל.

במקרה שלפני נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשם מלקוחותיו והוא היה אמור להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו ולנכותו באמצעות חשבוניות פיקטיביות ואינו יכול להשמע בטענה שכיום אינו יכול לשלמו.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר בצידו הבינוני של המתחם.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשמות ממס' 1 ו-2, החברות יס-אור ועשר שמירה:

קנס בסך 1,000 ש"ח כל אחת. הקנסות ישולמו עד ליום 1.5.17.

נאשם מס' 3, ניזאר אבו עואד:

- א. שלושים חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 23.4.17.
- ב. תשעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. ששה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 200,000 ש"ח או חצי שנה מאסר תמורתו. הקנס יחולק לעשרים תשלומים שווים. תשלום ראשון ישולם עד שולם עד ליום 1.7.17 ויתר התשלומים עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.

הנאשמים יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן כליאה ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

עמוד 5

ניתן היום, כ"ט אדר תשע"ז, 27 מרץ 2017, במעמד הצדדים.